

VOLT ⚡

De innovatieve deeltjesversneller voor creativiteit en technologie

Pieter van der Heijden en Johan Oomen

Op Strijp-S in Eindhoven, het voormalige fabriekscomplex van Philips, werken het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, de gemeente Eindhoven en woningcorporatie Trudo aan een initiatief dat vooralsnog VOLT ⚡ is gedoopt. VOLT ⚡ wordt een centrum voor creativiteit en technologie op het gebied van nieuwe media. Er is geen sprake van een vaste tentoonstelling, maar juist van een vrij programmeerbare, niet gefixeerde ruimte. Voor het publiek zal het zich vooral als een soort permanent festival manifesteren, waarin voortdurend wisselende presentaties kunnen worden bezocht op het gebied van media, techniek en design. Deze kunnen de vorm aannemen van tentoonstellingen, voorstellingen, debatten, pop-up stores, living labs, artists in residence, enzovoort. Voor de participanten is VOLT ⚡ een gedeelde openbare ruimte, waar zij elkaar en het publiek ontmoeten tijdens de ontwikkeling van nieuwe mediatechnologie en de vorm van presenteren en toepassen ervan. De participanten zijn, naast het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, de hightechsector in Eindhoven (bedrijven en kennisinstellingen), design- en kunstinstellingen, overheidsinstellingen en kunstenaars.

Er is momenteel in Nederland geen publieksinstelling die zich concentreert op digitale mediacreatie, mediatechnologie, mediadesign en mediakunst – hoewel de proliferatie daarin reusachtig is. Hét erfgoed van de 21ste eeuw bestaat uit video-uploads, apps en augmented reality, die in overweldigende aantallen worden ontwikkeld. Het is belangrijk dit materiaal duurzaam op te slaan, te beheren en toegankelijk te maken, omdat het anders zonder sporen na te laten verdwijnt: feitelijk, maar ook uit het geheugen. VOLT ⚡ wil betekenis geven aan deze stroom van informatie die het web, en daarmee de burger, bereikt, enigszins vergelijkbaar met de wijze waarop bijvoorbeeld het Oostenrijkse Ars Electronica en het Duitse Center for Art and Media dat doen.

Onderzoek en link met de topsector creatieve industrie

De participanten verrichten niet alleen research, maar ontwikkelen gezamenlijk ook projecten en mogelijk ook producten. In die zin manifesteert VOLT ⚡ zich ook nadrukkelijk als Research & Development (R&D)-instelling. Het koppelen van kennisinstellingen, publieke, private instellingen en overheden past naadloos in het streven van het topsectorenbeleid van het eerste kabinet-Rutte. Het brengt verschillende netwerken samen die binnen dat beleid een centrale rol vervullen: media, cultureel erfgoed en gaming. Ze hebben een sterke link met de inhoud van VOLT ⚡.

Die R&D-functie is voor Eindhovense en andere Brabantse participanten een belangrijke meerwaarde, omdat VOLT ⚡ in het publieke domein en daarmee in de openbaarheid opereert. Het gaat dus om R&D die ten goede komt aan de publieke zaak of zelfs aan commerciële producten, ontwikkeld in een omgeving waar het potentiële publiek

Pieter van der Heijden

is directeur XPEX en conceptontwikkelaar VOLT ⚡

Johan Oomen

is manager R&D, Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid

aanwezig is en meedoet. Voor het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid is vooral de toegang tot geavanceerde research belangrijk. Deze stelt het instituut in staat het digitale domein van de mediaproductie te archiveren en op nieuwe manieren te ontsluiten. Het combineren van regionale, nationale en internationale innovatieve kracht zal een belangrijk fundament zijn onder het succes van deze activiteiten. In 2012 is het eerste pilotproject gestart dat de meerwaarde van het bundelen van verschillende krachten laat zien: Trending Topics, een samenwerking tussen het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid/VOLT ⚡, de Technische Universiteit Eindhoven (TU/e), Triptic, Regionaal Historisch Centrum (RHCE) en DROPSTUFF.nl, waarbij het koppelen van uiteenlopende nieuwsbronnen en digitale erfgoedobjecten ten behoeve van diensteninnovatie centraal staat.

De bezoeker ziet dankzij Trending Topics welke onderwerpen en actualiteiten de inwoners van Eindhoven bezighouden. Deze informatie wordt gekoppeld aan digitale erfgoedobjecten, om deze *trending topics* van een historische context te voorzien en tegelijkertijd te visualiseren.

Cocreatie centraal

VOLT ⚡ is geconcipieerd als een flexibele, publiek toegankelijke ruimte, die uitsluitend vorm en inhoud krijgt door de activiteiten van de deelnemers. Het businessmodel concentreert zich dan ook op het gebruik dat participanten maken van die ruimte, gestuurd door een redactie waarin deze participanten deelnemen. Er zijn slechts enkele constanten: een multimediaal vormgegeven 'wired café' (horeca-functie), een auditorium, een vrij programmeerbare tentoonstellingsruimte annex presentatieplatform of living lab, een interactieve glasgevel die mediaproducties als zwermen beelden op de ramen projecteert, en een steeds terugkerende rode draad van interactieve presentaties rondom het thema 'pioniers' (constante tentoonstelling). Hierin worden heden, verleden en toekomst met elkaar verbonden; de presentaties worden telkens opnieuw aangepast aan, en gekoppeld met, de actuele programmering van VOLT ⚡.

Door dit pioniersthema, en de beschikbaarheid van een omvangrijke selectie gedigitaliseerd erfgoedmateriaal, wordt VOLT ⚡ niet alleen een actualiteitencentrum, maar ook een *lieu de mémoire* voor de innovatiekracht van Eindhoven – van de eerste Philipsvindingen tot de nanotechnologie van morgen. Er is gekozen voor een instelling die slechts kan bestaan door de actieve co-creatie en deelname in de exploitatie van partners die uiteenlopende sectoren en inhoudelijke disciplines representeren. Haken die af, dan is er geen VOLT ⚡. Maar doen ze mee, dan ontstaat er een permanent fluïde platform, dat zich kan voegen naar de vraag van publiek en netwerk. Op een betekenisvolle plek, waarmee vorm en inhoud wordt gegeven aan de stedenbouwkundige visie op het voormalige Philipsterrein en die tegelijkertijd een krachtige magneet is voor het aantrekken van professionals en het stimuleren van toerisme.